

Ének-zene tanmenet

3. 'A' osztály

Tanár: Oláh Viktória

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
I. Kezdődik az iskola				
1.	Adjon Isten minden jót! <i>Zenehallgatás: Gryllus Vilmos: Beköszöntő</i>	Éneklés öröme	Dalisméltések az osztály kedve szerint	Közös éneklés, gyermekjátékok szabad válogatással Zenés nyári élmények megosztása
2-6.	Játékfüzér Gyakorlók Emlékeztetők	Tanultak ismétlése: gyermekjátékok, szerepjátékok, játékleírások, mondókák, kiszámolók	Egyenletes lüktetés érzete Ritmikus mozgás Alapritmusok gyakorlása (olvasás – írás) Kézjelek alkalmazása Betű- és számkotta értelmezése Belső hallás fejlesztése Dalfelismerés Az énekfüzet használata (zenei írás gyakorlása)	Közös és egyéni éneklés Zenei olvasás – írás megerősítése, felelevenítése Olvasás betű- és számkotta, öt ujj és ötvonalas rendszer használatával
II. Új hangunk a felső dó				
7.	Hol jártál báránykám? Szélről lejeljtek	Dalisméltések Magas – közepes – mély Új hang előkészítése Kérdés – válasz (felelgetős ének) Kánonéneklés Ritmusosztinató	dó – szó – mi – dó relációk Öt ujj használata a szolmizáláskor Kottaolvasás – írás	Tanult motívumok utószolmizálása Kézjelek használata
8.	Fut a kicsi kordé	Ütemjelző, ütemmutató Egész értékű kotta és szünetjele	4/4-es kottakép	Dallamfordulatok éneklése ismert kézjelekről Hangutánzás – osztinató játék
9.	Csipkefa, bimbója <i>Zenehallgatás: Kodály Zoltán Túrót eszik a cigány – gyermekkar</i>	Kézjeles éneklés, utószolmizálás Felső dó hang tudatosítása Formai elemzés Kórus – gyermekkar	Visszatérő forma megéreztetése	Daltanulás hallás után Zenehallgatás (formai megfigyelések)

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
		Szólamok		
10-13.	Gyakorlók: Kodály: Énekeljünk tisztán! gyakorlata (kézjelekkel is) Kétkezes kopogó	Felső dó hang írása 4/4 és 2/4 -es ütemjelző értelmezése	Belső hallás fejlesztése Kézjelek használata Koncentrált figyelem erősítése Zenei írás – olvasás gyakorlása	Kézjelek használata Füzetben való írás segítése Új hang (felső dó) elhelyezése a vonalrendszerben Ritmus- és dallamdiktálás tanítói segítséggel Kottamásolás Puzzle-feladat
III. Egyedül álló nyolcad és szünetjele				
14.	Gólya, gólya, gilice <i>Zenehallgatás:</i> Kodály Zoltán: <i>Gólya-nóta</i>	Önálló nyolcad Kórus – gyermekkar Szólamok	Nyolcad hang	Zenehallgatáshoz és dalhoz kapcsolódó komplex (tartalmi, népzenei) ismeretek átadása
15.	Ettem szőlőt, most érik	Önálló nyolcad érték és szünetjele	Nyolcad értékű hang írása, olvasása	Zenei írás gyakorlása
16-17.	Úgy tetszik, hogy <i>Zenehallgatás:</i> Johann Strauss: <i>Tik-Tak polka</i>	(Korona) Polka	Ritmikai játékok a tanult ritmuselemekkel	Zenehallgatás mozgással kísérve
IV. A szinkópa				
18.	Itt ül egy kis kosárba' <i>Zenehallgatás:</i> Bárdos Lajos: <i>Kicsinyek kórusa – Itt ül egy kis kosárba'</i>	Dallamosztinató Új ritmusképlet előkészítése	Váltott kezes ritmusgyakorlatok	Ritmikai játékok az önálló nyolcad érték alkalmazásával (visszhang-játék, felelgetős, ritmuskígyó, ritmus dominó, egyszerű ritmus kánon stb.)
19.	Elmentem a piacra Szántottam gyöpöt	Refrén	Kottamásolás, zenei írás	Közös, kis csoportos és egyéni éneklés
20.	Gryllus Vilmos: Reggeli harmat (éneklés és zenehallgatás)	Hangkészlet	Utószolmizálás kézjelekkel, öt ujj használatával Kétkezes ritmus-felelgető	Közös daléneklés Zenehallgatás Versolvasás karakter-játékkal
21.	Gomba-dal <i>Zenehallgatás: Gryllus Vilmos: Gomba-dal</i>	Zenei forma	Szöveg – zene kapcsolata	Zenehallgatás (énekléssel követve) Formai elemzés
22-23.	Hej, Jancsika	Szinkópa tudatosítása Tempo giusto	Karakteres előadásmód	Népdaléneklés néptánc mozdulatokkal
24.	Kis kertemben uborka <i>Zenehallgatás:</i> Bartók Béla: <i>Mikrokosmosz III/95. – Rókadal</i>	Ritmuslánc	Formaérzék fejlesztése Ritmikai ismeret (szinkópa) megerősítése	Dallambújtatás Zenehallgatás mozgással kísérve Figyelmes zenehallgatás (Beethoven műhöz tartozó zenei feladat)

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
	<i>Weiner Leó: Rókatánc (II. Divertimento)</i> <i>Ludwig van Beethoven: István király – Nyitány Op. 117</i>			
25-27.	Gyakorló óra (Óra-kánon)	Tanult ritmusok és szünetjelek	Hallási- és ritmikai készségfejlesztés Zenei olvasás – írás	Váltott kezes ritmus-játék Kodály: 333/151. Ritmustollbamondás
V. Visszatérés, hasonlóság a zenében				
28.	Cickom, cickom <i>Zenehallgatás:</i> <i>Bartók Béla: Gyermekeknek I/5. – Játék (Cickom, cickom)</i>	Dinamika (hangerő) Visszatérő forma Párválasztó	Tanult dallamfordulatok felismerése hallás után és kézzelről Belső hallás fejlesztése Dinamika megfigyelése Formai elemzés	Hallás utáni daltanulás Utószolmizálás Zenehallgatás a tanult dallam dúdolásával Párválasztó dalok ismétlése, dalsokor összeállítása
29.	Gyakorló óra: Kis kece lányom (dalisméltés) <i>Zenehallgatás:</i> <i>Bartók Béla: Gyermekeknek I/17. – Körtánc (Kis kece lányom)</i>	Primo – secundo „jelenség” Zenei ismétlőjel Kérdés – válasz Olvasógyakorlat	Dallambújtatás Dallamrajz Formakövetés	Olvasógyakorlat feldolgozása: Kodály Zoltán: Ötfokú zene III/95. (részlet)
30.	Ugyan, édes komám-asszony <i>Zenehallgatás:</i> <i>Bartók Béla: 44 hegedűduó III. füzet</i> <i>Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Ugyan, édes komám-asszony</i> <i>Bartók Béla: Mikrokozmosz II/46.</i>	Ritmuosztinató Hegedű, zongora	Ritmikai ismeretek Hangerőkülönbségek Értő és figyelmes zenehallgatás Hegedű és zongora hangszíne	Zenehallgatás Formai elemzés (hasonlóság – különbség)
31.	Gyakorló óra: Ritmikai játékok	2-es és 4-es lüktetés a zenében	Hangsúlyok érzékelése: súlyos és súlytalan ütemrész megkülönböztetése Kis csoportos tevékenységek	Daléneklés és zenehallgatás szabad válogatás szerint Kottakiegészítés
VI. Új hangunk az alsó szó				
32.	Anyám, édesanyám <i>Zenehallgatás:</i>	Új szolmizációs hang előkészítése Betűkotta	Dallamrajz Elemzés Hangszín	Daltanulás hallás után Páros munka: elemző zenehallgatás Figyelmes, irányított zenehallgatás

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
	<i>Bartók Béla: Gyermeknek II/29. – Ötfokú dallam (Anyám, édesanyám)</i>		Tanult dallam beazonosítása, követése a zenehallgatáskor	Népies kifejezések megbeszélése
33.	Kapitány úr megizente	Betűkotta Pótvonal	Kottaolvasás gyakorlása	Hallás utáni daltanulás
34.	Virágéknál ég a világ <i>Zenehallgatás: Decsényi János: Kati dalai – Virágéknál ég a világ A. Banchieri: Állatok rögtönzött ellenpontja</i>	Dalfelismerés, azonosítás Alsó szó hang tudatosítása (kézjel, betűjel)	Tanult dallamfordulatok, motívumok kézjeles éneklése Karakterábrázolás a zenében	Tanult népdalok és gyermekjáték dalok ismétlése Hangutánzó szavak megfigyelése a zenehallgatás során Karakterek beazonosítása
35.	Volt nekem egy kecském <i>Zenehallgatás: Kodály Zoltán: Bicinia Hungarica – Volt nekem egy kecském</i>	Duett Kottairás öt hanggal lejjebb	Lapról olvasás (betűkottás dallam) Zenei írás Ének és ritmuskíséret összekapcsolása	Éneklés hangszlopról Tanult pentaton fordulatok éneklése Zenei írás öt hanggal lejjebb (Tk. 33. oldal) A népdal szövege: Hála Isten, makk is van / Majd meghízik a kis kan. / Ha meghízik, levágjuk, / Majd tarisznyába rakjuk. Ének és ritmuskopogó
36-38.	Gyakorló, ismétlő óra: Pentaton hangkészlet Tanult dalok ismétlése Zenei olvasás – írás gyakorlása Ismételt zenehallgatás szabad válogatás szerint	Pentaton Kézjelek Hangjegyek	Daléneklés szabad válogatás szerint Zenei írás – olvasás Kézjelek használata	A tankönyv 35. és 36. oldal gyakorlatainak megoldása
VII. Dudanóta, kanásztánc dallamok				
39.	Fáj a kutyámnak a lába <i>Zenehallgatás: Bárdos Lajos: Szegény Bodri! – Gyermekkar (Fáj a kutyámnak a lába) Ég a gyertya, ha meggyújtják</i>	Dudanóta Gyermekkar szólamai (ismétlés)	Hagyományismeret Daltanulás kifejező, karakteres előadással	Hallás utáni daltanulás Éneklés rögtönzött ritmusosztinató kísérettel Figyelmes zenehallgatás

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
40.	Erdőjáróznak a lányok <i>Zenehallgatás:</i> <i>Szvorák Katalin: Erdőjáróznak a lányok (Téka együttes)</i>	Duda	Szövegértelmezés Ritmus – dallam összekapcsolása	Éneklés duda kísérettel (dó – szó ingamozgás)
41.	Hej, két tyúkom tavali Mefogtam egy szünyogot <i>Zenehallgatás: Bartók Béla: 44 hegedűduó II. füzet – Szünyogtánc (Mefogtam egy szünyogot)</i>	Kanásztánc	Kanásztánc-ritmika	Népdaléneklés táncos mozdulatokkal, kanásztánc ritmikái kísérettel Régies kifejezések gyűjtése, értelmezése
42-43.	Gyakorló óra: Tk. 39. – 41. oldal feladatai Kodály Zoltán: Olvasógyakorlat (333/19.)	Kottaolvasás és írás	Tanult ritmikái – dallami elemek ismerete, alkotó használat a zenei olvasás – írás folyamatában	Az önálló és páros feladatok megoldása Az olvasógyakorlat feldolgozása
VIII. Tréfás dalok				
44.	S a te fejed akkora Télen nagyon hideg van <i>Zenehallgatás:</i> <i>Bartók Béla: 15 magyar parasztdal (9. Allegretto – Erre kakas, erre tyúk)</i>	Dalcsokor összeállítása	Ismeretbővítés Tréfás dalok felidézése	Témához illeszkedő dalok, versikék, mondókák ismétlése Önfelelt dalolás és zenei játékok Saját készítésű ritmushangszerek használata
IX. A szimfonikus zenekar főbb hangszerei (Ránki György operája)				
45.	Zenehallgatási óra: Benjamin Britten: Variációk és fuga egy Purcell-témára (Op. 34.)	A szimfonikus zenekar Hangszercsalások és hangszereik Zenei karakterek	Hangszerismeret Hangszínhallás fejlesztése	Figyelmes zenehallgatás Hangszerek megismerése (kép és hangzás) és csoportosítása
46.	Ránki György: Pomádé király új ruhája <i>Zenehallgatás:</i> <i>Ránki György: Pomádé király új ruhája – I. szvit III. tétel (Sherzo)</i>	Meseopera – gyermekopera	Beleérező képesség fejlesztése Jellemábrázolás a zenében	Fantázia előhívása – gondolatársítás a zenehallgatáshoz Tanult hangszerek és hangfajok felismerése

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
47.	Magyar zeneszerzők	Életút	Magyar zeneszerzők munkásságának átfogó ismerete	Zenehallgatás szabad válogatás szerint Beszélgetés a megismert szerzők életútjáról
X. Énekelte történetek				
48.	Kitrákotty-ének <i>Zenehallgatás:</i> <i>Kodály Zoltán: Székely fonó – Kitrákotty-mese</i> <i>Leonard Bernstein: Divertimento – Pulykátánc</i>	Hangutánzás Gyermekjátékdal Cselekményes zenék	Közös ének és játék Zene keltette érzések kifejezése (szavakkal, rajzzal, mozgással)	Hallás utáni daltanulás Állatokról szóló dalok gyűjtése és éneklése (közösen, csoportosan, párban és egyénileg) Beszélgetés az állatok külső és belső tulajdonságairól
49.	A faragószék nótája	Cselekményes zenék Láncmesék	Irányított zenehallgatás megfigyelési szempontokkal	Zenés mesék felidézése
50.	Egy kis kertet keríték Zöld erdőben a tücsök <i>Zenehallgatás:</i> <i>Josquin des Prés: A tücsök</i>	Vegyeskar és szólamai	Irányított zenehallgatás megfigyelési szempontokkal	Tanult tréfás dalok ismétlése Mozgásos improvizációk
51.	Elszaladt a kemence <i>Zenehallgatás:</i> <i>Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Elszaladt a kemence</i> Összegyültek, össze- gyültek az újfalvi lányok <i>Zenehallgatás:</i> <i>Bartók Béla: 15 magyar parasztdal (14. Allegro – Össze- gyültek)</i> <i>Bartók Béla: Magyar parasztdalok (Régi táncdalok)</i>	Változat	Karakteres éneklés párban és önállóan is Vélemények megfogalmazása a hallgatott zenékről	Dallamváltozat megfigyelése az áthangszerelt bar- tói műben
52.	Három szabólegények <i>Zenehallgatás:</i> <i>Szokolay Sándor: Hüvelyk Matyi</i> Egy boszorka van	Zenés mese	Osztinató kíséret alkalmazása	Dalisméltések (énekelttörténetek) Kedvelt dal cselekményének ábrázolása (rajzolás, activity, mozdulatsor, bábozás stb.)

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
	Zenehallgatás: Bárdos Lajos: Kicsinyek kórusa – Egy boszorka van			
XI. Kodály Zoltán: Hány János				
53-56.	Kodály Zoltán: Hány János Cselekmény Sej, Nagyonyban Zenehallgatás: Intermezzo Bécsi harangjáték Napóleon csatája A császári udvar bevonulása Kodály Zoltán: Hány János szvit	Daljáték Cimbalom Harangjáték	Daljáték átfogó ismerete (történet és néhány dal)	Cselekmény feldolgozása, értelmezése Szereplők jellemének bemutatása A zenei kifejezőeszközök megismerése
XII. Jeles napok, ünnepi szokások (modulárisan illeszthető a tanév megfelelő időszakaira)				
1.	ÚJÉV - FARSANG A hajnali harangszónak Három éjjel, három nap	Szokások, hagyományok Népdal	Népszokás – újév; farsang	Népszokás felelevenítése Rajzolás
2-3.	MÁRCIUS 15. Gábor Áron réz ágyúja Nosza, gyertek legények Erkel Ferenc: Himnusz (ének és zenehallgatás)	Nemzeti jelképeink	Hangulatokhoz igazodó, kifejező éneklés Formamegfigyelés a zenehallgatáskor	Csákó hajtogatás Éneklés hangulatokat kifejező rögtönzött mozdulatokkal, karmozgással, táncsal Alkalomhoz illő előadásmód gyakorlása (Himnusz)
4.	ANYÁK NAPJA Buba éneke Maranoa bölcsődal		Hagyományok ismerete	Korábban tanult anyák napi dalok felidézése Műsor összeállítása
5.	PÜNKÖSD Két szál pünkösdrózsa Elhozta az Isten Zenehallgatás: Kodály Zoltán: Pünkösödölő – gyermekkar, részlet (Elhozta az Isten)	Egyházi ünnep és néphagyomány	Szokásdallamok Jelképek, szimbólumok a magyar népzeneben	Ünnepkör tartalmainak megismerése

Az óra sor-száma	Az óra témája	Új fogalmak	A kerettantervben megjelölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási eredmények	Javasolt tevékenységek, munkaformák
6-8.	Már megjöttünk estére KARÁCSONY Fehér karácsony A karácsony akkor szép Ezüst szánkór hajt a dér <i>Zenehallgatás:</i> <i>Pjotr Iljics Csajkovszkij: Diótörő – Kínai tánc, Orosz tánc</i> Betlehem kis falujában Csordapásztorok <i>Zenehallgatás:</i> <i>Kaláka együttes – Betlehemes/Csordapásztorok</i>	Cselekményes zene	Kifejezés gazdagsága Szövegértelmezés Hagyományok, szokások	Ritmikai és dallami feladatok A feladatokhoz tartozó dalok éneklése, játéka
9.	REGÖLÉS Adjon Isten minden jót	Szokásdallam	Népszokás ismerete	Zajkeltő eszközökkel rögtönzött ritmuskíséret
XIII. Tanévzárás, összegzés				
66.	Ki? Mit Tud?	Tanult ritmikai- és dallami elemek	Tudáspróba A tanultak ismétlése Kottaismeret (betűkotta, ötvonalas kotta)	Csoportos és páros feladatvégzés a tankönyv 70. – 71. oldala szerint
67.	Önálló tanulói feladatlap Válogatás a tanult dalokból és zeneművekből	Gyermekdalok, népdalok, énekelt versek Ritmus- és dallamhangszerek	Zenei olvasás – írás Egymásra figyelés az énekléskor Ismétlő zenehallgatás szabad válogatás szerint	A feladatlap (Tk. 72. o.) megoldása Közös daléneklés Zenehallgatás Beszélgetés
68.	Kedvenc zenéink	Kórusfajták Hangszerek és zenekarok Népszokások, hagyományok, ünnepek	Többszólamú figyelem Dalrepertoár megerősítése	Dalfelismerés kezdő és záró motívumról Zenei ki – mit – tud